

in.ihned.cz/zahranici

Nesporným symbolem nejen New Yorku ale i celé Ameriky je více než století 45 m vysoká žena. Tedy socha oděná ve splývavém antickém rouchu, která v levé ruce drží knihu, a v pravé vztyčené ruce třímá hořící pochodeň. Proslula socha Svobody. Od roku 1886 střeží newyorské vody a od té doby vítala také milióny přistěhovalců, kteří mířili do Ameriky za svým snem. Právě její silueta byla tím prvním, co jejich dychtivé oči ze zaslíbené země spatřily. V roce 1984 byla socha Svobody jako jedinečná památka i symbol zapsána na seznam světového dědictví UNESCO.

Francouzský dar

Socha Svobody se tyčí nad temně modrými vodami New York Bay na malém Liberty Island, Ostrově svobody, porostlém listnatými stromy. Amerika ji vlastně dostala jako státní dar. Ve druhé polovině 19. století Francie obdivovala svobodomyšlné Spojené státy kvůli schopnosti jejich vlád položit základy fungujícího demokratického systému, který tehdejší francouzští intelektuálové doma tolik postrádali.

Otcem myšlenky francouzského daru USA, symbolizujícího svobodu a demokracii, byl vědec a zapálený liberál, Edouard René Lefebvre de Laboulaye. Jeho vize by však pravděpodobně nenašla naplnění, kdyby býval neměl nadšeného spojence – sochaře Frédérica-Augusta Bartholdiho (1834 – 1904). Styl a velikost, jak Bartholdi sochu mezi lety 1875 – 1876 navrhl, se nijak nevymykaly jeho předchozím zakázkám. Od svých 18 let pracoval na významných státních objednávkách a zpodobňoval představitele armády, jimž pompa čísel z očí. Na rozdíl od svých současníků však vládl i umění vyjednávání a obchodu, což se vzhledem k budoucnosti měděné dámy ukázalo jako velice důležité.

Hliněný suvenýr

Bartholdi se na popud Laboulaye vypravil do USA vyba-

Socha Svobody

FOTO: ARCHIV

ven náčrty a plány s cílem přesvědčit americké průmyslníky a mecenáše, aby se finančně podíleli na realizaci směle stavby. Peníze se ovšem nijak nehrnuly. Roku 1875 bylo rozhodnuto, aby se oba národy o náklady podělily – Francie

zaplatí výrobu sochy a USA pokryjí cenu podstavce a základů. I přesto však musela být brzy opomenuta idea dokončení monumentu ke 100. výročí vyhlášení americké nezávislosti (1876). Ke slovu přišla ve Francii veřejná sbírka – byly

vyrobeny zmenšené hliněné kopie „Lady Liberty“, byly očíslovány a podepsány a zrodil se cenný suvenýr.

Významnou roli sehrál i uznávaný inženýr Alexandre-Gustave Eiffel. Navrhl vnitřní ocelovou kostru držící pohromadě celou postavu.

Příspěvek za jméno

Přístup vůči zajištění amerického podílu byl však mezi tím v USA velmi liknavý. Sochu mnozí vnímali jako památník určený pro New York. Proč by na ni tedy měli přispívat obyvatelé jiných částí USA?

V pravou chvíli však vstoupil na scénu maďarský emigrant, novinář Joseph Pulitzer. Na stránkách svých novin „World“ rozjel obrovskou kampaň, v níž slíbil každému přispěvateli zveřejnění jména na stránkách tohoto finančního média. Strhla se neuvěřitelná vlna nadšení a podpory. Chybějící částku 100 tisíc dolarů se podařilo shromáždit za necelého půl roku.

15. června 1885 newyorský přístav přivítal netradiční náklad – 214 dřevěných beden, v nichž byla Socha svobody rozložena a přepravena lodí přes Atlantik. Stavba základů a podstavce pak už nabrala rychlé obrátky a v květnu 1886 se nad záliv začala zdvihát obří ženská postava. Trvalo dalších šest měsíců, než si mohli tvůrci potřást rukama nad dokonaným dílem.

28. října 1886 byla socha Svobody oficiálně slavnostně odhalena. Vláda USA tehdy vyhlásila státní svátek a ačkoliv přšelo a byla mlha, v centru New Yorku se tísnilo na milión přihlížejících. Od té doby tato socha stráží vjezd do Big Apple, jak se městu přezdívá, a především v minulosti se v očích mnoha stala začátkem jejich života na novém kontinentě.

Socha je přístupná veřejnosti a patří mezi nejnavštěvovanější památky USA. Expozice v interiéru v podstavci seznámí s historií a peripetiemi stavby. Od sochy se nabízejí krásné výhledy na panorama New Yorku. ●

EVA HOLEČKOVÁ

INFORMACE

Na Liberty Island jezdí trajekt „Statue of Liberty and Ellis Island Ferry“ z Battery

Park na Manhattanu nebo z Liberty State Park v New Jersey (asi každých 30 minut). Dospělí (od 13 let) zaplatí 11,50 USD, senioři (od 62 let) 9,50 a děti (od 4 do 12 let) 4,50 USD. Vstup na ostrov a do vnitřku sochy je zdarma. Do

monumentu se dá vstoupit několika způsoby: výtahem na vrchol podstavce, pěšky po 354 schodech od vstupu do monumentu až do koruny. Pochodeň je veřejnosti nepřístupná. Vzhledem k bezpečnostním opatřením je třeba počítat s velice důkladnými kontrolami návštěvníků.

www.nps.gov/stli/